

Tõstamaa Lühileht

Nr. 4 (204) / juuni 2014

Tõstamaa valla ajaleht

Pootsis peeti laata

lk 18-19

TÕSTAMAA VALLAPÄEVAD 8. – 10. august 2014

REEDEL, 8. augustil vallapäevade avamine

Õhtu SELISTES

“Valla muuseumid kõnelevad” – Seliste muuseumitoas avatakse mereteemaline näitus, mis on valminud koostöös MTÜ Seliste Seltsi ja Tõstamaa muuseumiga. Näitusel on väljapanek Tõstamaa kandi laevakaptenitest ning muustki, mis merega seotud. Ettekande teeb Arne Saluste, kes räägib täpsemalt Vladivostokki läinud Juhan Eriksonidest (sanimelistest onu ja vennapojast) ning kakuamiste ajaloost.

Õhtu jätkub Seliste rahvamajas, kus toimub “**VANA EESTIAEGNE PIDU**” koos TP Brass Bigbänd’iga. On muusikat ja saab jalga keerutada, toimub vägikaikavedu Tõstamaa külade vahel ehk selgitame välja Tõstamaa valla kõige vägevama küla.

Siit ka üleskutse – ootame igast külast esindajaid, kes õhtu jooksul oma küla eest seisavad.
Külapeole kohaselt toimub loterii ja pakutakse näljastele müügiks nii sööki kui jooki.

LAUPÄEVAL, 9. augustil

kell 9 - 13 **TURUHOMMIK** KESKALEVIS

kell 12 Tõstamaa RAHVAMAJAS Saaremaa Rahvateatrilt kogupere etendus “**Jānes Lontkõrv**”, lavastaja Väino Uibo

kell 15 Tõstamaa KIRIKUS kontsert - laulab **KOIT TOOME**, kitarril saadab **JORMA PUUSAAG**

kell 17 Tõstamaa roositud kindad ja sukad, näitus ning töötuba

kell 21 Tõstamaa LAULULAVAL rahvapidu koos **UKU SUVISTE** ja ansambliga **KIHNU POISID**
Õmuusika eest hoolitseb DJ Martineero

PÜHAPÄEVAL 10. augustil Manija laulupidu

Kava täieneb pidevalt. Jälgi reklaami!
Saada ka sina oma ettepanekud, et vallapäevade programmi rikastada!

JUHTKIRI

■ Mõne päeva eest sõitsin pealinna, et kuulata noorpõlvelegendi Tom Jonesi. Omal ajal ei oleks mõttessegi tulnud, et laulumeest ise näha ja kuulata. Piletid sai muretsesetud varakult.

Esimesena otsustas tuul peatada praamiühenduse ning käiku tuli lasta varuplaan mandrile pääsemiseks. Suurel maanteel, nii Halinga kandis, virutas taevavana sõidutee rahet ja lumelõrtsi täis. Nõnda pidi ees sõitev auto kõvasti vaeva nägema, et teel püsida. Termomeeter näitas 2,5 kraadi sooja. Võis öelda küll, et suur suvi on käes.

Katsumustest hoolimata jõudsimine kenasti kohale. Saal oli juba rahvast tulvil. Hallipäiseid mehi ja naisi, kes kannatlikult ligi kaks tundi ootasid noorpõlve lemmikut. Mõnigi oli kaasa võtnud lapselapsi, aga minuvanuseid koos emade ja isadega võis hulgaliselt kohata. Küllap uitas staari oodates enamiku mõte noorusmaadel, mil kallimaga tantsu keerutati just Jonesi lugude saatel.

Ja siis ta tuli, 74. aastane taat, tseremoonitsemata laulis poolteist tundi jutti nagu noor jumal ja teise hingetõmbega portsu lisalugusid.

Hallipäistel saalis särasid silmad, jalg löi põrandal aina jõulisemalt rütm. Viimaks, kui kõlama hakkas "Delilah", kiljusid ka kõige soliidsemad prouad. Mina, varjates oma tõelist palet juuksevärvi taha, ohkasin mõnust ja rõõmustasin, et viitsisin oma kere kodunt välja ajada. Tundub uskumatu, et Tom oma silmaga nähtud, olgugi, et 40 aastat hiljem. Tema muidugi on Dilailat juba 50 aastat laulnud ja aina paremaks läheb.

Ülle Tamm, toimetaja

VALLAVOLIKOGU

Tõstamaa Vallavolikogu istungil 13.06.2014

■ Otsustati osaleda MTÜ Pärnumaa Ühistranspordikeskus asutamisel. Seoses sellega kuulati Pärnumaa Omavalitsuste Liidu ühistranspordi projektijuhi Andrus Kärpuki ettekannet.

Sõitjatevoogude piirkondlike isearasustest ning ühistranspordi otstarbekama korraldamise vajadusest tulenevalt võivad omavalitsusüksused ja riik volitada halduslepingu alusel omavalitsusüksuste ja riigi asutatud äriühingut või mittetulundusühingut (piirkondlik ühistranspordikeskus), kus riigil ja omavalitsusüksustel on enamusotsustusõigus, täitma neile ühistranspordiseaduse §-dega 5 ja 6 pandud ülesandeid ning anda keskusele nende ülesannete täitmiseks vajaliku raha ja ainelisi vahendeid.

Pärnu Maavalitsus, Pärnu linn, Are vald, Audru vald, Halinga vald, Häädemees-

te vald, Kihnu vald, Koonga vald, Paikuse vald, Saarde vald, Sauga vald, Sindi linn, Surju vald, Tahkuranna vald, Tootsi vald, Tori vald, Tõstamaa vald, Varbla vald, Vändra alev, Vändra vald on kokku leppimas mittetulundusühingu Pärnumaa Ühistranspordikeskuse asutamises.

Ühingu eesmärgiks on ühistranspordi, sh õpilaste veo, korraldamine, ühingu ühine majandamine ja selle tegevusest tulenevate ühingu liikmete ühiste huvide esindamine. Ühingu tegevus peab tagama asutajate ettenähtud tegevuspiirkonnas, selle territooriumi haldusjaotusest sõltumata, soodsama ja majanduslikult tõhusama ühistranspordi, mille aluseks on ühtne liinivõrk, kooskõlastatud sõiduplaanid ning ühtne piletisüsteem.

Ühistranspordikeskuse tegevuse finantseerimine on kavandatud alljärgnevalt: kohalikud omavalitsused tasuvad halduskuludeks 0,4 -

1 eurot elaniku kohta aastas, Eesti Vabariik 50%. Ühingu halduskulude liikmemaksude ja eelpoolnimetatud toetusega katmata osa tasutakse täiendavalt proportsionaalselt elanike arvule alljärgnevatel liikmete poolt:

Pärnu linn, Sindi linn, Paikuse, Sauga, Audru ja Tahkuranna vallad.

■ Kuulati liidu tegevdirektori Ott Kasuri ettekannet Eesti Maaomavalitsuste Liidu (EMOL) tegevusest.

Eesti Maaomavalitsuste Liit on kohaliku omavalitsuse üksuste vabatahtlik üleriigiline liit, mille eesmärk on ühistegevuse kaudu kohaliku omavalitsuse üldisele arengule kaasaaitamine, oma liikmete esindamine ja nende ühiste huvide kaitsmine, samuti liikmete koostöö edendamine ja liikmetele seadusega ettenähtud ülesannete paremaks täitmiseks võimaluste loomine.

EMOL esindab liitu kuuluvaid kohaliku omavalitsuse

DETAILPLANEERINGUD

Käära detailplaneeringu kehtestamine

■ Tõstamaa Vallavolikogu 13.06.2014 otsusega nr 29 kehtestas Käära kinnistu detailplaneeringu.

Käära kinnistu asub Seliste külas, Audru-Tõstamaa-Nurmsi maantee ääres. Kinnistu suurus on 5,6 ha, millest põllumaa on 3,4 ha ja metsamaa 1,7 ha. Kinnistu idakülge mööda lookleb lõhejõgi Männiku oja.

Käära kinnistu ei asu kaitsealal ega hoiualal. 20. mai 2003. aasta Pärnu maavanema korraldusega nr 80 kinnitatud Maakonna teemaplaneeringu "Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused" kohaselt

asub Käära kinnistu väärtuslikul Lindi-Tõstamaa teemaastikul. Maakonnaplaneeringu kohaselt on mobiilsidemastide paigaldamine väärtuslikule maastikule lubatud üksnes detailplaneeringuga.

Käära detailplaneeringuga on kavandatud Käära kinnistule mobiilsidemasti ja seadmete konteineri paigaldamine. Mobiilsidemast on kavandatud Audru-Tõstamaa-Nurmsi maantee servast ca 100 m kaugusele. Planeeritud katastriüksuse sihtotstarve on 95% maatulundusmaa ja 5% ärimaa.

Planeeringuga on lahendatud tehnovõrkude ja juurdepääsute paiknemine.

TOIMETUS

Toimetaja: Ülle Tamm tel 505 5340,
küljendaja: Pille Paalam
Internet: www.tostamaa.ee

Levi: Tõstamaa PMÜ kauplus, Teeristi pood, Tõhela raamatukogu,
Pootsi pood, Tõstamaa bensiinijaam.
Trükikoda: Hansaprint
Tiraaž: 425 tk

Saatke meile oma jutte ja fotosid aadressil leht@tostamaa.ee

üksusi kui tervikut suhetes riigorganite, teiste isikute ja rahvusvaheliste organisatsioonidega. Tegevust rahastatakse liikmemaksudest.

Pärnumaalt on liidu liikmed Are, Paikuse, Surju ja Tahkuranna vald.

Arutati Sihtasutuse Kihnu Kultuuri Instituudi avaldust, milles soovitakse seoses muuseumiaida rajamisega Manija külakeskuse kinnistule seatud hoonestusõiguse pikendamist aastani 2034.

Volikogu ei pidanud otstarbekaks valla kinnistule nii pikaajalise kitsenduse kehtestamist.

Kuulati vallavanema infot toimunud RäimeWestist, suvistest teatrietendustest ja teistest plaanis olevatest suveüritustest.

Kinnitati Tõstamaa valla 2013. a majandusaasta aruanne.

Kehtestati Tõstamaa vallas Seliste külas asuva Käära kinnistu detailplaneering. Planeeringuga on kavandatud Käära kinnistule mobiilsidemasti ja seadmete konteineri paigaldamine. Mobiilsidemast on kavandatud Audru-Tõstamaa-Nurmsi maantee servast ca 100 meetri kaugusele. Planeeritud katastriüksuse sihtotstarve on 95% maatulundusmaa ja 5% ärimaa. Planeeringuga on lahendatud tehnovõrkude ja juurdepääsutee paiknemine.

Anti nõusolek K.A.T. FARM OÜ-le Pootsi külas asuva Aasa katastriüksuse üldpindalaga 15,48 ha ostmiseks.

Jahiseaduse § 3 lõike 2 punkt 1 alusel, mille kohaselt jahimaa hulka ei kuulu puhke- ja virgestusalad, kus ohutu jahipidamine ei ole võimalik, otsustas vallavolikogu mitme sõlmida Tõstamaa vallale kuuluvatele katastriüksustele Järvenõlva, Lepa, Latika, Saaremetsa, Ermistu õunaaed, Supelrand ja Ermistu järveäär jahindustegevuse korraldamise lepet.

Eelpool nimetatud Tõstamaa valla omandis olevad katastriüksused on kasutuses puhkealadena, katastriüksustele on paigaldatud laste mänguväljak, rajatud vaatetorn, rannavõrkpalli plats, olemas on telkimiskohad ja lõkkeplats. Supelranna maaüksusel paikneb kohalike seas populaarne ujumiskoht.

Eve Sahtel,
vallasekretär

Kevad Kavaru külas

Saades innustust aktiivsest küla ühisüritusest südame-nädalal, kus liikusime koos oma südame heaks, ei olnud üllatav ka külarahva rohke osavõtt külakeskuse koristustalgutest. Rõõmsameelsetena ja käepäraste tööriistadega saabus rahvas külaplatsile kokku üheksast talust. Kuna eesolevates tegemistes oli vaja ka palju füüsilist jõudu ja traktorite kõrvale ka insenerimõtlemist, siis erilist heameelt tegi taluperemeeste ja perepoegade rohke osavõtt. Perenaised ei unustanud ka talgute teist olulist osa ja nii sai külamajas kaetud kosutav söögilaud, kus küla vanem kohapeal pannkooke küpsetas ja mett peale määris.

Mis koos tehtud, see koos hoitud. Nüüd on ilus oodata küla jaanitule süütamist 22. juunil kell 21.00.

Sülvi Kaljurand,
Nurme talu perenaine

TÕSTAMAA VALLAVALITSUS
võtab tööle

TÕSTAMAA LASTEAIADIREKTORI
kelle ülesandeks on lasteaias õppe- ja kasvatus-
tegevuse juhtimine ning igapäevatöö korraldamine

EDUKAL KANDIDAADIL ON:

- ✓täidetud lasteasutuse direktori kvalifikatsiooninõuded;
- ✓hea suhtlemisoskus
- ✓algatus-, otsustus- ja vastutusvõime;
- ✓huvi Tõstamaa valla hea käekäigu vastu.

KONKURSIL OSALEMISEKS ESITADA:

- ✓avaldus, mis sisaldab kirjeldust motivatsiooni kohta ametikohale asumiseks;
- ✓elulookirjeldus;
- ✓kvalifikatsiooninõuete täitmist tõendavate dokumentide koopiaid.

Dokumendid esitada **15. juuliks 2014**
e-posti teel **toomas@tostamaa.ee**.
Täiendav info 506 1930

TÕSTAMAA LASTEAED
pakub tööd

LASTEAIADIREKTORILE
tööülesandeks õppe-kasvatustöö
eelkooliealiste lastega

NÕUDED KANDIDAADILE:

- ✓erialane keskeri- või kõrgharidus;
- ✓soov töötada lastega
- ✓loovus ja algatusvõime
- ✓meeskonnatöö oskus.

PAKUME:

- ✓huvitavat ja vaheldusrikast tööd
- ✓arenguvõimalusi
- ✓puhkus suveperioodil 42 kalendripäeva

Avaldus koos CV ja haridust tõendavate dokumentide koopiatega esitada **15. juuliks 2014**
e-posti teel **lasteaed@tostamaa.ee**

Täiendav info 506 1930

Hurraa-hurraa, meil õpivad tublid õpilased

Tõstamaa Keskkoolis võib lugeda 2013/2014 õppeaasta edukaks. Meie kooli väga tublide õpilaste arv on võrreldes eelmise aastaga jällegi kasvanud. Sel õppeaastal lõpetab gümnaasiumi üks õpilane kuldmedaliga.

Järgnevalt nimekiri heade ja väga heade tulemustega lõpetajatest:

II klass: Jaana Klaas („5“), Everita Imana („5“), Lauri Tuhkanen („5“), Brian Blumfeldt, Elise Lember, Rita Niine, Mairold Nuut, Mai-Ann Otsmann, Samuel Peltokangas, Markus Press, Jens Siig, Jaan Luhamaa.

III klass: Katre Sutt („5“), Kadri Vulkan („5“), Grettel Soonisoo („5“), Anni Kerem, Regina Koidu, Rebecca Pulk, Kevin Päästel, Marleen Sahtel, Reili Sild, Eliise Timm.

IV klass: Keily Kaal („5“), Risto Rand („5“), Kaieriin Bart, Kärt Elismäe, Rainer Juurik, Markus Loginov, Mark Sander Salk, Birgith Sinimeri, Stever Vahkel, Katre-Maris Veskimägi.

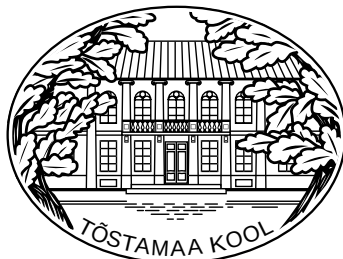
V klass: Ave-Triin Gurjanov („5“), Mari-Jaana Siinne („4,9“).

VI klass: Heliine Gurjanov („5“), Mathilda-Maria Tork („4,8“), Ave-Ingrid Veskimägi („4,8“), Keily Kerem, Annika Paalberg.

VII klass: Kertu Lille („4,9“), Nele-Liis Runthal („4,8“), Maria Toodo („4,8“), Kadri Kase, Keidi Niit, Kender Sutt.

VIII klass: Helevi Jurjev („5“), Ott Odes („4,9“), Oskar Tamm („4,9“), Viktoria Kullerkupp, Silva Maruse, Anne-Mai Raavik, Liisbeth Sikk, Rasmus-Oliver Veskimägi.

IX klass: Teele Tõnisson („5“), Andrus Kiisler („4,8“), Tanel Tuulmees („4,8“), Karen Adler, Eliina Lillemets, Albert Lumera, Marge Maruse, Kris-

tiina Sireli.

X klass: Loret Miidu („4,8“), Heiko Piirme („4,8“), Agnes Janson, Laura Jõe.

XII klass: Maret Palusalu („5“ - kuldmedal).

Tõstamaa Keskkooli õpilased on väga tublilt esindanud kooli maakonnas ja vabariigis.

Grettel Soonisoo - III koht Pärnumaa Varia viktoriinil (algklassid).

Kadri Vulkan - III koht Pärnumaa Varia viktoriinil (algklassid).

Marleen Sahtel - III koht Pärnumaa Varia viktoriinil (algklassid).

Keily Kaal - II koht võistlusest „Pärnumaa kaunim metsalaul 2014“.

Risto Rand - I koht kaugushüppes Karu-Kati ja Karu - Mati sportmängudelt (maakonna meister).

Mari-Jaana Siinne - II koht matemaatikaolümpiaadi piirkonnavoorus, II koht Nuputa peastarvutamises piirkonnavoorus, II koht käsitöökonkursil „Kunstiteose interpretatsioon“ tööga „Heegeldatud Campellisupipurk“.

Ave-Triin Gurjanov - III koht matemaatikaolümpiaadi piirkonnavoorus, II koht Nuputa peastarvutamise piirkonnavoorus, I koht emakeeleolümpiaadi piirkonnavoorus, I koht kunstikonkursil „Kunstiteose interpretatsioon“ teosega „Mona Lisa“.

Helevi Jurjev - III koht vabariiklikul 6.-9. klasside võrkpallivõistlustel segavõistkonnas, aktiivne noor koolielus.

Liisbeth Sikk - III koht vabariiklikul 6.-9. klasside võrkpallivõistlustel segavõistkonnas.

Marge Marus - I koht odaviskes TA vanuseklassis (maakonna meister), II koht lingvistikaolümpiaadi piirkonnavoorus, III koht vabariiklikul 6.-9. kl võrkpallivõistlustel segavõistkonnas, vabariiklikul oma loomingukonkursil „Milleks on vaja perekonda?“ Sotsiaalministeeriumi eripreemia.

Tanel Tuulmees - III koht vabariiklikul 6.-9. klasside võrkpallivõistlustel segavõistkonnas, III koht lingvistikaolümpiaadi piirkonnavoorus.

Karen Adler - III koht vabariiklikul 6.-9. klasside võrkpallivõistlustel segavõistkonnas

Teele Tõnisson - III koht vabariiklikul 6.-9. klasside võrkpallivõistlustel segavõistkonnas

Silva-Astrid Sommer - III koht vabariiklikul 6.-9. klasside võrkpallivõistlustel segavõistkonnas

Andrus Kiisler - III koht vabariiklikul 6.-9. klasside võrkpallivõistlustel segavõistkonnas.

Laura Jõe - II koht emakeeleolümpiaadi piirkonnavoorus, II koht Pärnumaa Varia viktoriinilt (gümnaasium-sügis), I koht Pärnumaa Varia viktoriinilt (gümnaasium-kevad), aktiivne noor koolielus.

Loret Miidu - I koht lingvistikaolümpiaadi piirkonnavoorus, II koht bioloogiaolümpiaadi piirkonnavoorus.

Heiko Piirme - III koht inglise keele olümpiaadilt piirkonnavoorus.

Kristofer Juss - II koht Pärnumaa Varia viktoriinilt (gümnaasium-sügis), I koht Pärnumaa Varia viktoriinilt (gümnaasium-kevad).

Aaro Videvik - I koht bioloogiaolümpiaadi piirkonnavoorus.

Kristiina Kullerkupp - Taas-

kasutuse eripreemia kunstikonkursil „Kunstiteose interpretatsioon“ teosega „Tuntud kunstniku tundmatu maal“.

Maret Palusalu - I koht Pärnumaa luulevõistlusel „Koidulauliku valgel“, I koht lingvistikaolümpiaadi piirkonnavoorus, I koht emakeeleolümpiaadi piirkonnavoorus, I koht kunstõpetuse olümpiaadi piirkonnavoorus, II koht Pärnumaa Varia viktoriinilt (gümnaasium-sügis), I koht Pärnumaa Varia viktoriinilt (gümnaasium-kevad).

Meie koolis on väga tublid juhendajad/õpetajad: Mari Lühiste, Jaanika Soosaar, Heili Timm, Kaarin Reinson, Karin Mitt, Inger Vahuvee, Ivi Kask, Hilja Mändla, Karoliine Kask, Ene Lehtsalu, Gennadi Ennok. Ei saa ära unustada teisi õpetajaid, kelle toetusel on õpilased nii kaugele jõudnud. Kõik on andnud omamoodi panuse töösse.

Mul on väga hea meel, et meie koolis õpivad ja töötavad nii head õpilased ja pedagoogid, kelle koostöös on sündinud tänased saavutused. Usun, et see annab innustust ka kõikidele teistele, kes sel õppeaastal nimetamata jäid.

*Õpetaja oma tööga,
kõndima peab nõõri mööda,
Sirge selg, soliidne turi,
ta ei tohi olla kuri.
Ega ülearu hea,
sest et mine lapsi tea.*

*Ta peab muudkui õpetama,
pahandused lõpetama.
Segadused jutti seadma,
absoluutselt kõike teadma.
Ei ta tohi pragada,
ega tunnis magada.*

Leelo Tungal („Õpetaja unenägu“)

Soovin kõigile ilusat suvepuhkust ning jõuvarude kogumist uueks õppeaastaks!

Maris Adler, õppealajuhataja

Tõstamaal on taas tulemas aktiivne kultuurisuvi

Need, kes on harjunud Tõstamaale teatrisse tulema, on oodatud ka sel suvel etendustele. Tänavu jätkatakse Tõstamaa rahvamajas möödunud suvel esietendunud Gerda Kordemetsa näitemänguga „Vanameestesuvi“, mis viib vaatajad tagasi 1969. aastasse ning ühte väikesesse alevikku, nagu Tõstamaa just ongi.

„Vanameestesuvi“ räägib rahva poolt jumaldatud meelelahutajate raskest argipäevast. Kurbadest klounidest, kes peavad laval särama, kuid on tegelikult õnnetud ja pettunud. Ja omavahel tülis. Osades: Andrus Vaarik, Laine Mägi, Indrek Ojari, Liis Laigna, Kersti Tombak ja Peeter Jakobi. Etenduse kestus koos vaheajaga 3 tundi.

Etenduste mängukava on selline: 9. juuli kell 19.00, 10. juuli kell 19.00, 11. juuli kell 19.00, 12. juuli kell 16.00 ja 19.00, 13. juuli kell 16.00 ja 19.00, 16. juuli kell 19.00, 17. juuli kell 19.00, 18. juuli kell 19.00, 19. juuli kell 16.00 ja 19.00, 20. juuli kell 16.00 ja 19.00.

Pileti hind on 14 eurot ning neid on võimalik eelmüügist osta nii Piletilevist kui Tõstamaa mõisast. Täpsem info liina@tostamaa.ee.

Kes lisaks etendustele ka toidukultuuri nautida soovivad, siis nende jaoks on avatud üli populaarseks osutunud EINE-LAUD ja kohvik KASEKE.

Teatrisuvi jätkub augustis aga juba Tõstamaa mõisas, kus lavastub Gerda Kordemetsa uhiuus etendus „Tsepeliin“, mille tegevus hargneb ühes Liivimaa kolkamõisas I Maailmasõja alguspäevil augustis 1914. Kriminaalse ülesehitusega romantilises loos kohtuvad ja põrkuvad erinevad ilmavaated - suhtumised sõtta, armas-

tusse, mammonasse, elusse ja surma. Ent lõppkokkuvõttes oleme me kõik ainult inimesed: ka peadpöörivate ajaloo-sündmuste keerises, suurelt unistades ja maailma muutvaid tegusid tehes jääme ikka ainult inimesteks. Inimesteks, kes tahavad ellu jääda ja elada. Kes seavad kõigest ettepoole lähedaste inimeste õnne.

Osades: Jörgen Liik või Markus Robam, Kersti Tombak, Doris Tislar, Jaan Rekkor, Andrus Vaarik ja Markus Luik. Lavastaja on Gerda Kordemets ning kunstnik Kristjan Suits.

Etendused toimuvad Tõstamaa mõisa saalis: esietendus 3. augustil kell 20.00, 6. augustil kell 20.00, 8. augustil kell 20.00, 10. augustil kell 16.00 ja 20.00, 13. augustil kell 20.00, 14. augustil kell 20.00, 15. augustil kell 16.00 ja 20.00, 16. augustil kell 16.00 ja 20.00, 17. augustil kell 16.00 ja 20.00 ning 23. augustil kell 16.00 ja 20.00.

Piletid on müügis Piletilevis ja Tõstamaa mõisas. Pileti hind on 15 eurot.

Kultuurihuvilistele on aga

Suveüritused Tõstamaal

▪ Etendus „Vanameestesuvi“ rahvamajas: 9. juuli kell 19.00, 10. juuli kell 19.00, 11. juuli kell 19.00, 12. juuli kell 16.00 ja 19.00, 13. juuli kell 16.00 ja 19.00, 16. juuli kell 19.00, 17. juuli kell 19.00, 18. juuli kell 19.00, 19. juuli kell 16.00 ja 19.00, 20. juuli kell 16.00 ja 19.00

▪ 25. juulil kell 20 mõisas Hedvig Hansoni kontsert „Puudutus“.

▪ 30. juunil kell 19.00 avatakse mõisa I korrusel Kalju Suure mälestusnäitus, II korrusel näitus „Eesti joonisfilm 40“ ja mõisa keldrikorruksel „Kino ajalugu esemetes“. Korstnasaalis on avatud muuseuminäitus „Asjade evolutsioon“.

▪ Uus suvelavastus „Tsepeliin“ mõisas: esietendus 3. augustil kell 20.00, 6. augustil kell 20.00, 8. augustil kell 20.00, 10. augustil kell 16.00 ja 20.00, 13. augustil kell 20.00, 14. augustil kell 20.00, 15. augustil kell 16.00 ja 20.00, 16. augustil kell 16.00 ja 20.00, 17. augustil kell 16.00 ja 20.00 ning 23. augustil kell 16.00 ja 20.00.

pakkuda muudki. 25. juulil kell 20 toimub mõisasaalis Hedvig Hansoni kontsert „Puudutus“. Piletite hinnad on 11-13 eurot ning neid on võimalik osta ainult Piletilevist.

Suvistest näitustest on taas kord avatud väljapanek „Kino ajalugu esemetes“ mõisa keldrikorruksel. Kolmanda hooaja avamine toimub mõisas 30. juunil kell 19.00. Siis avatakse mõisa I korrusel Kalju Suure mälestusnäitus ning II korrusel näitus „Eesti joonisfilm 40“.

Juulikuust alates on mõisa korstnasaalis avatud aga muuseuminäitus „Asjade evolutsioon“, kus väljapanek esemete arengust läbi ajaloo.

Tõstamaa valla kultuurisuvi on tihe ja üritusi palju ehk kõiki toimuvaid üritusi pole selles artiklis välja toodudki. Selleks, et kõigega ikka kursis olla, siis jälgi kindlasti nii valla kodulehte www.tostamaa.ee kui ka mõisa kodulehte mois.tostamaa.ee.

Kaunist suve soovides,
Liina Käär

Noortekeskus teeb suveks puhkepausi

□ Noortekeskuste tegemiste juures on hea meel tõdeda, et noored on hakanud ise tegevuste soove avaldama ning neid läbi viima. Kohalik noor Stever Vahkel korraldas viimati ühe toreda maastikumängu, kus kõik soovijad said läbi Tõstamaa alevi lahendada küsimusi. Kes oli kõige kiirem, see võitis. Stever mainis ise, et talle väga meeldis selline kogemus ning ta teeks seda 100 korda veel. Ta soovib ka teistel olla aktiivsem ja korraldada ise erinevaid tegevusi noortekeskuses.

Emadepäevaks valmistati juukseklambreid, mida kaunistasid kirevad lilled ning positiivset tagasisidet tuli nii mõneltki õnnelikult emalt.

Samuti käis noortekeskus õppepäeval RäimeWest, kus korraldasime lastenurga. Tüdrukud maalisid osavalt erinevaid näomaalinguid. Õnnega sai püüda magusaid kalu ning oma täpsust arendada rõngaviske mängu läbi. Palju huvi pakkus ka savist kalade värvimine, sest tulemuse sai iga laps ise välja mõelda ning endale koju viia.

Enne suvevaheajale minemist tegime endile veel ühe toreda päeva. Nautisime enda tehtud sööke, mängisime seltskonnamänge ning proovisime osavust *slacklinel*.

Nüüd, kus noortekeskus on taas suvevaheajal, jääb üle kõigile soovida kaunist suve ning kohtume taas septembris.

Ly-Andra Pärnaste, noortejuht

Sünnist saati kooliga paar

Varbla mõisarahva suguseltsist pärit Kaarin Reinson nägi ilmalgust kohalikus haiglas oma vanemate esimese lapsena. Et ema Tiia töötas tol ajal Varbla koolis, tuli väikesel tüdrukul koolitee varakult ette võtta, sest ema lihtsalt võttis ta tööle kaasa. Nõndaks on Kaarini elu sünnist saati keerelnud kooli ümber. Ega olegi midagi imestada, et temast sai kooliõpetaja.

Väike Kaarin kolis koos vanematega Lõuka külla ja esimesed paar aastat tuli vantsida jala üsna pikk tee kooli. Edasi läks juba lõbusamalt, sest pere asus elama alevi esimesse kõrghoonesse. Sõpruskonda kuulusid Marelle, Tiina, Katrin, Urmas-Eero ja muidugi ka ports tittesid, keda kärutati. Ümbruskonna karjamaatükkidel olid laste mänguplatsid, metsatukas onnid ja kogu suvine elu käis seal. Talviti möllati tiigil ja alevi mägedes. Tuletõrje liivakasti otsas, istuti ja kõlgutati jalgu, hiljem käidi kura-meerimas, aga kõige tähtsam oli see, et kogu elu toimus õues. Kaarin meenutab, et ühe Oskari nimelise külamehe aias olid eriti maitsvad pirnid, loomulikult käis raksutamise pulbitseva nooruse asjaajamiste hulka. Jäära tähtkujus sündinuna tunnistab naine, et eks ta oli ikka jonakas ka ning nõudis tihtilugu oma tahtmist. Vahel ütleb ja alles siis mõtleb, mistõttu mõnikord näppe sahtli vahele pistetakse. Nende kamp oli igatahes huvitav ja tegevuses oldi kogu aeg.

Tõstamaa koolis oli Kaarin hea õpilane ja tallegi meeldis õpetajate eeskujul kantseldada nooremaid lapsi. Tü-

ruku esimeseks klassijuhatajaks sai Liivi Tõnisson. Alates viiendast klassist hakkas klassi juhtima värskest ülikoolist tulnud Jüri Loss. Noor mees tõi kooli värske tuulepuhangu, omajagu isepäisust ning andis eesti keelt väga hästi. Õpetaja Velleste näiteks ei lasknud kunagi viilida, aga koolisport oli ka kõval järjel. Hea sõnaga meenutab Reinson Õie Jaansood, kes oli väga range ja nõudlik, aga soe, äge ja tohutult inimlik õpetaja. Sisseastumiseksamitel tasus vene keele õppimine ennast ära. Õpetaja Efeline aitab Kaarinit bioloogiaga tänini väga entusiastlikult. Koolistressi naine igatahes ei mäleta.

Peale põhikooli lõppu asus Kaarin õppima Tartu Pedagoogilisse Kooli. Sealt sai kõige vajalikumad tarkused õpetajaks olemise kunstis. Kogu-

tud sai piisavalt elukogemusi, kooli õhkkond oli väga akadeemiline. Aga kooli lõppedes oli koduigatsus suur. Üheksateistkümneseolt oli tütarlaps Tõstamaal tagasi ja alustas tööd algklasside õpetajana. Esimeste õpilaste hulgas olid Tomek, Valdis, Inger ja loomulikult palju teisi tublisid lapsi. Hiljem lõpetas naine kaugõppes Tallinna Pedagoogilise Instituudi.

Kaarin tunnistab, et lapsed on nagu lapsed ikka, aga vanemad on tänapäeval teistsugused. Noort õpetajat usaldasid tollased lapsevanemad palju enam kui tänased, praegust kogenud õpetajat. Nüüdsel ajal käivad vanemad palju rohkem õigust nõudmas, nad on veendunud, et nende lapsi kiusatakse ja hinnatakse valesiti. Vanasti jõudis laps tööõpetuses padja ära tikkida, prae-

ris

gu on juba suur õnn ja rõõm, kui laps niidi nõela taha saab.

Tänapäevased lapsevanemad samastuvad lapsega ja elavad koos lapsega meie vormis. Meie lugesime, meie vaatasime filmi, meie kiikusime.... Lapse isik kaob kuhugi ära. Ära kaob lapsega rääkimine ja arutamine ning kahjuks tuleb selle asemele asjadega kompenseerimine.

Ülihea variant on see, kui õpetaja saab koos laste ja vanematega igasugu asju teha. Kõik algab ikkagi kodust ja kui on toetavad vanemad siis on lihtsalt super, lähivad õpetaja Reinsoni silmad särada. Kodu keeramine kooli usku on suur katsumus, aga kui see õnnestub on sellest lapsele topelt kasu. Kui voolimismaterjal on hea, ei jäta Kaarin seda kasutamata ja annab omalt poolt kõvasti vinti. Nii mõnigi laps on olümpiaadil endale nime teinud, siin ta tunde ei loe.

Reinsoni tahtmist mööda ta algklassides hindeid ei paneks ja edaspidi hindaks lapsi 10ne palli süsteemis. Vanemad kipuvad hindeid liialt tähtsustama, algklassides ei peaks last nii väga hindamisega survestama ja lahterdama. Kooli laseks ta poisid 8 aastaseks ja tüdrukud sutike varem. Poisid võivad veel kodus kosuda küll, arvab Reinson.

Kaarin Reinson teab kindlalt, et lapse eeskujuks oleme me kõik. Õpetaja – oma välimuse ja korrektsusega, käitumisega koolis ja avalikel üritustel. Isad, vanaisad, onud – viisakusreeglite, töökohustuste täitmisel. Emad ja vanaemad hoolivusega.

Iga laps tuleb kooli oma koduseljakotiga. Selles võib olla nii häid kui halbu kogemusi, õnnetusi ja rõõme, mõtisk-

leb Kaarin. Kui lapsel on tõsine mure, tahab laps lähedust ja rääkida, siis õpetaja Reinson võtab lapse süle, lohutab ja kallistab. Olgugi, et seda ei peeta tänapäeval heaks tavaks.

Võibolla just õpetaja ongi see üks ja ainus, kellelt laps helust saab. Tema praegused õpilased tulevad ja kallistavad iga koolipäeva lõpul, jätavad hea sõnaga hüvasti, et hommikul taas rõõmsal meelel kohtuda. Neljanda klassi lõpus on nii lastel kui ka õpetajal silmad vees, sest nii kahju on neid ära anda. Viimendas käiakse oma endist õpsi veel vaatamas. Kuueklassis möllavad hormoonid, siis minnakse õpetajast teretamata selg ees mööda ja kui lõpuks paari aasta pärast kõik paika saab, tullakse jälle laia naeratusega rõõmsalt tervitades. Selline on koolielu – esmaspäevast reedeni kuri noid ja õpetaja, liigitab nõudlik ja konkreetne pedagoog Reinson ennast.

Kes lohutab õpetajat, kui tal on raske ja emotsioonid kasvavad lakke. Kaarin ütleb, et tema kodu on tema tagala. Mõistev ja hooliv pere toetab alati. Abikaasa Raul ja lapsed on Kaarini kõige suuremad sõbrad. Tütar Riina õpib hambatehnikuks ja poeg Rain autotehnikuks, mõlemad lõpetavad koolid järgmisel aastal. Teiseks sambaks on loomulikult ema. Kolmandaks sambaks head sõbrad koolist ja Tõhe-last.

Päästjaks koolikellaks on aga suvi. Kaarini jaoks tähendab see Matsiranda – merd, päikest, päikest ja veel kord päikest. Kuskilt veepiirilt, kõrkjatuti tagant, võib teda leida veel augustis, kas pleieriga klassikalist muusikat või laine loksumist kuulamas.

Ülle Tamm

Noortekeskused pidasid kokkutulekut

□ Noortekeskusel on olnud tegusad ajad. Soojad ilmad muudavad noori palju aktiivsemaks ning ettevõtlikumaks.

Erinevate pisemate sündmuste kõrval toimus aprilli keskel järjekordne Pärnumaa Noortekeskuste kokkutulek. Kui eelmine kord käisime Tahkurannas, siis seekord oli valitud toimumiskohaks meie armas Tõstamaa Noortekeskus. Päeva sisustasid kohalikud noored: Helevi Jurjev, Laura Jõe, Teele Tõnison, Andrus Kiisler, Kristjan Kase, Manfred Muuga, Triin Tugim, Kertu Lille, Kadri Kase ja Viktoria Kullerkupp. Kokku oli tulnud üle Pärnumaa seitse noortekeskust, millest võtsid osa 42 noort ning 7

noorsootöötajat.

Päevakava oli tagasihoidlik, kuid haarav. Tutvustati kohalikku noortekeskust ja rahvamaja, tehti grupitöid, vaadati läbi mängu Tõstamaa alevi vaatamisväärsusi, valmistati sööke, otsiti uusi sõpru ning lõpetuseks said kõik tantsulaual enda energiat välja elada.

Kertu Lille, üks kokkutuleku korraldajatest mainis: "Mulle meeldis kokkutulek väga. Kõik asjad kavas olid lähedad, eriti fotojaht, sest seal pidi olema võõrastega ühes võistkonnas ning tänu sellele sain sõpru juurde. Sõbra otsimine oli ka väga lahe. Samuti olid kõik toidud super head, sest need olid ise tehtud."

Ly-Andra Pärnaste,
noortejuht

Swedbank

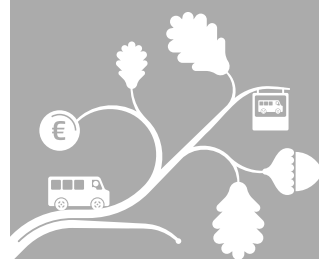
Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada Pangabussis!

Pangabussi peatused:

Tõstamaa
rahvamaja juures
kell 9.00–10.30
Varbla
kaupluse juures
kell 11.30–12.30

II ja III kvartalis
26. juunil
10. ja 24. juulil
7. ja 21. augustil
11. ja 25. septembril

Bussist saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja kätte pangakaardi, makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil makseid, avada hoiuseid ja sõlmida muid lepinguid.

Tutvuge Pangabussi sõiduplaani ning finantsteenuste tingimustega aadressil www.swedbank.ee. Lisainfo Pangabussi teenuste, kellaegade ja peatuste kohta saate 24h telefonilt 6 310 310.

Tõstamaa kool sai uued väikekanded

■ Möödunud aasta novembris korraldasid Tõstamaa kooli õpilased muusikaõpetaja Ivi ning rahvamaja juhataja Õnne la käe all heategevusliku kontserdi kooli muusikahariduse edendamiseks. Kontserditulu eest sooviti osta muusikaklassi väikekannel.

Kontsert oli meeleolukas ning läks väga hästi – koguti 167,50 eurot ning ühe väikekandle asemel sai selle raha eest hoopis kaks väikekannelt, mida muusikahuvilised noored nüüd muusikaklassis õppida ja mängida saavad.

Väikekanded valmistas koolile Pärnumaal elav ja töö-

tav pillimeister Heini Soobik. Täname veelkord Tõstamaa kooli andekaid esinejaid, kuulajaid ja annetajaid!

Liina Käär

Varas suvel ei maga!

Jällegi hakatakse tihedamini käima oma suvilates ja maakodudes. Vajadus on muruniitjate ja muu vajaliku tehnika järgi, et muuta suvekodu ümbrust ilusamaks.

Kõige selle ilusa juures on inimesel omadus ennast unustada ja tähelepanuta jääb oma vara kaitse.

Siinkohal tahan kõigile meelde tuletada seda, et varas ei maga. Kevadine uue aiatehnika vool suvilatesse teeb seltsimehed vargad aktiivseks ja uudishimulikeks.

Et seda kõike ära hoida, soovitan oma tehnikat mitte laokile jätta.

Kindlasti tuleks kallim tehnika endaga võimalusel kaasa viia või siis usaldusväärse naabri juurde hoiule anda.

Kui ei ole võimalik selliselt toimida, siis tuleks tehnika korralikult võõraste silme alt ära panna. Palju on olnud juhuseid, kui suvilaaknast sisse piiluda on kõik nähtaval ja see teeb varga elu palju lihtsamaks.

Olgem siis oma varaga ümberkäimisel hoolikad ja tehkem varga elu raskemaks.

Ilmade soojenemine kutub soojaks ka eluruumid ja iseeneest mõistetavalt hoitakse uksi ja aknaid pärani.

Senikaua, kui ise kodus ollakse, ei ole sellest midagi, aga kodust ära minnes unustatakse need lihtsalt lahti. See tegevus või siis hooletus on jällegi vesi varaste veskile.

On laialt levinud ka arvamus, et kes ikka tuleb või pole ju enne vargaid käinud – aga kunagi on ikka esimene kord!

Tuletan meelde, et kõik eramutes ja kortermajade esimestel korrustel elunejad, sulgege aknad ja lukustage uksed, kui kodust lahkute.

Kindlasti lukustage uksed ja aknad ööseks, sest juba on ka tänavusest aastast juhuseid, kus majast on varastatud erinevaid esemeid omaniku une ajal.

Ilusat ja turvalist suveootust!

Signe Laasi,
piirkonnapolitseinik

Poolsaarel

Eakate klubi neljas tegevusaasta lõppes huvitavaid ja üllatusi pakkuva väljasõiduga Kastna kanti.

Esimeseks peatuseks pani Ando bussile pidurid peale Kastna poolsaare tipus kasvavate tamme juures, millest vanim (360 a) ja jämedaim (ü 6,25 m) on ka Pärnumaa jämedaim. Samas pakkus huvi Kastnat tutvustav teabestend ja vaateorn.

Endise Kastna mõisa südames on säilinud veel osa pargist, kuhu Omar Volmeri algatusel 1983. aastal alustati arboreetumi (nn puukooli) rajamist. 1996 oli seal kokku kasvamas 142 nii kodu- kui ka võõramaiste puude liike.

Reisieltskonna eriliseks lemmikuks kujunes suur hübriidpojeng, mille päritolu jäi meile teadmatuks. Aga uhkes õieilus oli ta küll!

Kastna kant uhkustab oma ilusa mereranna ja pärandkooslusesse kuuluva võimsa kadastikuga.

Just looduskaunile alale on rajatud Kastna puhkeküla, kus juhina tegutseb entusiastlik Riho Väli.

Puhkeküla pakkus igas mõttes ainult positiivseid emotsioone - hästi hooldatud avar ümbrus.

Hoonete ehitamisel ja renoveerimisel on säilitatud omaaegne taluarhitektuur.

Kohti, kus pea padjale panna, on 70 ringis.

Tubade tekstiili- ja mööblivahetus on maitsekas ning kõikjal paistab piinlik puhtus ja kord.

Riho tegeleb hobikorras ka muinasleidude uurimisega. Sellest tulenevalt tutvustas ta uhkusega oma sajanditevanuseid ehteide, mis kõik olid Kastna ümbrusest.

Sellel korral esines meile Kastnas suviti puhkav Tallinna 32. Keskkooli inglise keele õpetaja Heikki Silvet. Lektor rääkis põhiliselt kooli ja noorsoo probleemidest.

Eriti rõhutati õpetaja ja õpilaste vaheliste hoolivate ja usalduslike suhete kujundamise tähtsust, mis on üheks olulisemaks eduka õpetamise pan-diks.

Lõpetuseks kostitas puhkeküla lahke ja nägus perenaine Karin Väli meid maitstva lõunasöögi, kohvi ja omaküpsetatud koogiga.

Kastna on meie koduvalla üks looduskaunimaid kohti, kus meri loksab õue all ja kadakapuhmad pakuvad soovi korral varju kuumade päikese eest.

Kuigi igaüks meist on siin korduvalt käinud, lahkusime seekord ometi uute emotsioonidega, kus imetlust väärivad siinsete inimeste loodushoidlik tegevus ja palgeid paitav mere-lõhnaline tuul.

Efeline

Võimalus õnnelik olla on me kõigi ühine soov

□ Tegudes tahame parimad olla, elu siis ilus ja õnne toov.

Kõik, mis me ühiselt ette võtame - see on me õnn ja armastus.

Jaanipäev koos suve algusega läheneb kiiresti. On alanud puhkuste aeg. Ka Tõstamaa eakate klubi aktiivne tegevus on mõneks ajaks oma tegevuse lõpetanud.

Meie klubi tegevuse eesmärk on olnud kogeda ja näha, saada infot tegijalt, väljuda hetkeks oma igapäevasest rutiinist, suhelda (ja suhtlemist) omaealiste ja erinevate väljasõitudega laiendada oma silmaringi.

Meiega on kohtunud palju huvitavaid inimesi. Täname: vallavanem Toomas Rõhu, arst Madis Veskimägi, apteeker Kärt Kamblat, Kristi ja Karin Gotzest, Karin ja Riho Väli Kastna puhkekülast.

Soojad ja südamest tulevad tänusõnad ka Õnnelale ja Karinile rahvamajast ürituste abistamisel ja muusikalise osa korraldamise eest, õpetajatele Ivile, Kaarinile ja Ingerile imeilusa kontserdi eest naistepäeval.

Täna ka klubis osalejaid, kes on alati rõõmsameelsed ja aktiivsed kaasalööjad, sest "aktiivne ja rõõmus meel, tagab edu eluteel!"

Olge rõõmsad ja terved!
Lya Vesik

Lapsed laiendasid silmaringi

Võilillekollane ja kaseleheroheline kevad on lasteperele hulgaliselt tegevust pakkunud.

Korraldasime koos „Mürakarude“ mängurühmaga südamenädala raames Tõstamaa terviserajal perepäeva. Ilmaga vedas, sest aprilli keskpaiga kohta oli suviselt soe. Alustasime Karoliine poolt läbiviidud virgutusvõimlemisega.

Seejärel rääkis Jaanika, kuidas jänku karule pühademuine tooma tuli, kuid kaotas osad metsa ära. Gruppidesse jagunenud matkaseitskonnad suundusid mune otsima. Võimalik, et öösel tegutsesid terviserajal ka „mustad jõud“, sest osasid mune ei õnnestunudki enam leida. Rajal tuli täita iga-suguseid ülesandeid: käbisid visata, hüpata, kükitada, käia tasakaalupingil.

Näksipausil pakuti porgandit, kaalikat, kapsast ja õuna.

Kõige lõpus leiti üles karuoti koobas, kuhu jänku oli peitnud õhupallid ja shokolaadimunad. Lõunasöögiks pakkus Cotze söögitaja tervislikku köögiviljasuppi ning Janely Kuuskler-Adleri hästi maitsvat ürdivõiga koduleiba. Lapsed said staadionil mängida liikumismänge.

Kohale oli kutsutud ka perearst Madis Veskimägi, kes propageeris kepikõndi ja rääkis täiskasvanutega väga olulistel teemadel – südame- ja veresoonekonna haigustest ja tervislikest eluviisidest. Aitäh kõigile osalejatele, sponsori-tele ja „Mürakarudele“ koos vanematega.

22. aprillil tuli meile külla merebioloog Jüri Tenson. Kuna nädala teemaks oli „Kes elab vees?“, sobis kalade uurimine selleks suurepäraselt. Kalu tunnevad lapsed juba päris hästi, aga milline on kala süda, neerud või põis ning mis

on lõpused, saime teada, kui kala kõht ja pea katki lõigati. Suurendusklaasi abil võis uurida erinevate kalade soomust. Kuna kalasoomuse rahakotis hoidmine pidavat õnne tooma, jagas onu Jüri neid lahkelt kõigile.

Konstaablite Signe ja Anni-ga koos vaatasime üle laste jalgrattad ning kiivrid ja rääkisime suvistest ohtudest: kuidas käituda, kui oled metsa

eksinud või rahvarikkas kohas vanemad kaotanud.

3. mail lasteaia õues toimunud talgupäevale „Teeme ära“ tulid appi lapsevanemad Janek Tuulmees, Margus Tuulmees, Margus Sireli, Enn Martson, Margus Loginov, Karoliine Kask, Kersti Kott, Heili Timm, Kristiina Lepik ja lasteaia töötajad Aime, Linda, Ene, Rutt ja kokatädi Aime.

Isad parandasid mänguma-

ja katuse ja vedasid ära liiva, vanad autokummid ja ohtlikud metallist mänguvahendid. Samal ajal värvisid emad ja personal karusselli, kaarredeid ning pinke.

Lasteaia õu ja värvijate juuksetukad said rõõmsalt värvikirevaks.

Lõunasöögiks valmistati kokatädi suure potitäie maitsvat seljankat ja töökad talgulisid sõid kõhud täis.

Suur tänu kõigile!

Emadepäeva- ja kevadpeol olid lapsed väga tublid, laulsid, tantsisid ning lugesid palju luulutusi. Emadele ja vanaemadele kingiti armsaid endavalmistatud kingitusi.

Vanema rühma lapsed käisid külas mesinik Aima Nurmel. Valgete riietega tädi Aima ootas meid juba väraval. Pärast üksteisega tutvumist jalutasime mesilasse.

Lastele tutvustati mesiniku tööriistu. Saime teada, miks

tuleb kanda mesilastega tegelemisel heledaid riideid ja võrguga kübarat ning lastel lubati piiluda ka tühjana seisvasse tarusse. Koos mängiti läbi mesilaspere puu otsast kinnipüüdmise mängu ja tossutati suitsu.

Kõige magusam mekkimiseks ootas kaunitult kaetud laual. Mett oli kahte värvi, kollane ja pruunikas. Erinevalt öitelt korjatud mesi maitseki täiesti erinevalt. Oleme jälle hulga targemad ja teame nüüd, kui palju kordi peab mesilane korjele lendama, et saaks tarusse ühe grammi mett. Täname tädi Aimat lahke vastuvõtu eest!

Lastele meeldib väga õues lõppida. Kasutasime ära ilusad, soojad ilmad ja sõitsime bussiga ka õppekäigule Väratisse ning Kastnasse, Jüri Tensoni suvemajja. Väratis näitasime lastele ilusasti korda tehtud paadisadamat ja kunagisi kalakombinaadi hooneid. Mängisime poolelijäänud

angaris palli ja onu Vello Karlson viis lapsed külmhoolesse - tagasi talveaega, kus valitses -18 kraadine pakane.

Tagasiteel kohtusime onu Aroga, sest meil oli kindel soov ka tema lammastele leiba anda. Lambad aga hakkasid hoopis lapsi kartma ja teises suunas liikuma. Leib maitsetes hästi endalegi ja ühel kinnipüütud lambal söösid lapsed küll kõhu korralikult täis.

Jüri Tensoni juures oli väga huvitav. Hundirivis möödusime aidast, kus elavad nastikud Proua ja Ronja ning jõudisime tiikide juurde. Püünistesse sattunud väikestest kaladest suuremal osal õnnestus kiiresti turvalisse vette tagasi pääseda. Uudishimulik linask aga oli kuidagi vähekide püüdmiseks mõeldud puuri pääsenud. Ka talle polnud saatus karm, sai plärtsuga tiiki tagasi. Teaduslike uuringute teostamiseks läksime tuppa, kus mikroskoopide all võis vaadelda vees elavaid putukaid. Karbikeskes nägime erinevas suuruses vähilapsi, kiilivastseid, vesiharke, kes hingavad keha tagumise poolega, puruvana-kesi ja vesiämblikku. Kommi sõime ka vahepeal, sest magusa söömine ergutab aju. Pärast tegime veel ühe tiiru tiikide juurde ja huvilised said ise kahvaga konnakulleseid püüda. Pärast lasti nad loomulikult vette tagasi. Põnev oli ka lihtsalt kividel ronida ja üksteist taga ajada. Peremees lubas meil alati tagasi tulla, kui huvi peaks tekkima.

Lasteaia lõpetasid sel aastal kuus tublit tulevast koolilast: Joosep Luhamaa, Gertrud Martson, Grete Vulkan, Maris Paju, Rainis Sireli ja Martha-Maria Päästel. Soovime teile õnnelikku kooliaega!

Kõigile teistele lastele aga ilusat suve ja kohtumiseni sügisel!

Aita Lind, lasteaia direktor

Turvapäev 2014

□ Juunikuu teisel kuupäeval toimus Tõstamaa rahvamaja juures noortevolikogu poolt korraldatud Turvapäev. Selline üritus leidis siin aset esimest korda.

Ürituse sihtgrupiks olid lapsed ja noored.

Turvalisusega seotud asutustest olid kohal päästetamet, G4S, Kaitseliit ja Pärnumaa malev, Maanteeamet, OÜ Autosõit, Politsei- ja Piirivalveamet ning doktor Madis Veskimägi.

Maanteeameti telgis sai lahendada ristsõnu ja muid põnevaid ülesandeid. OÜ Autosõit oli kaasa võtnud paar huvitavat asja. Nimelt sai iga soovija proovida sõita väiksest kallakust alla, istudes turvavööga varustatud autoistmel.

Kaitseliit ja Pärnumaa malev olid kohal relvade näitusega ning tutvustasid oma tegemisi igale küsijale. Kell kaks toimus kultuurimajast veidi eemal nende poolt korraldatud näidislahing. Enamus rühmast olid oma valla mehed ning Lauri Larm seletas kõik toimuva publikule lahti.

Politsei korraldas tiimidevahelise võistluse, kus pidi läbima esmapilgul lihtsalt takistusraja, kuid raskeks tegi asja see, et kandma pidi „joodikuprille“. Võistlus pakkus lõbu nii raja läbijatele kui ka pealtvaatajatele.

Laura Jõe,
Noortevolikogu esimees

TÕHELAS,
kirikumõisa majas
saadaval **kasutatud**
riided, jalanõud,
lauanõud jm.
Avatud igal pühapäeval
kell 13 - 15
Kontakt telefonil
5 669 1603, Siivi

Suur tänu Tõstamaa noortevolikogu korraldatud turvapäeva eest

2. juunil korraldas Tõstamaa Noortevolikogu turvalisuspäeva, mis paistis silma professionaalse ettevalmistuse ja läbiviimise poolest.

Eesti suurima turvaettevõttena on G4S'il au olla kutsutud erinevates kohtades korraldatavatele turvapäevadele. Peame taolistel üritustel osalemist enda sotsiaalseks vastutuseks ning üritame alati kohal olla, kui see vähegi võimalik on.

Tõstamaa turvapäeval sai veelkord kinnitust, et mitmete osapoolte ühine panus kogukonna turvalisuse tagamiseks kannab vilja.

Turvapäevadel on turvalisuse loomisel kindlasti oma ennetav, koolitav ja eeskujuks olev roll.

Kuidas muidu saavad noored teada, miks õigupoolest on ikka vaja autos turvavöö kinnitada, kui mitte turvavöö kasulikkust simulaatoril proovides? Või kuidas peaks noortel meelde jääma, kuidas lahtise leegiga põlevat eset kustutada, kui seda mitte reaalselt läbi proovides?

Politseil, turvafirmal ja Kaitseliidul on oluline roll ühiskonna turvalisuses kanda ja teadmine, mida ühiskonnaga jagada. Turvapäev on hea koht, kus seda teha.

Kuna meie meeskond on osalenud paljudel sama eesmärgi kandvatel üritustel, oskasime märgata ka neid tahke, mis Tõstamaa turvalisuspäeva teistest sama eesmärgi kandvatest üritustest eristas ning mida paljudele eeskujuks tuua võiks.

Suurim erinevus seisnes ilmselt selles, et kui enamasti kor-

raldab taolise ürituse kas omavalitsuse noorsootöö eest vastutav ametnik või siis jõustruktuurides ennetustööd koordineeriv spetsialist, siis Tõstamaal haarasid initsiatiivi noored ise. Erinevus ei seisne aga mitte ainult korraldajate vanuses, vaid hoopis selles, millise kirega noored enda ja teiste noorte jaoks üritust korraldasid.

Kogu planeerimise protsess oli läbi viidud aegsasti ning selle tulemuseks oli rohkearvuline osavõtt nii eksponentide kui ka osalevate noorte poolt. Kõige krooniks oli oskuslikult üles ehitatud turvapäeva programm. Iga poole tunni järel toimunud põnevad tegevused kaasasid noori maksimaalselt kõikidesse tegevustesse, mida üldjuhul polegi nii lihtne korraldada.

Tänu Tõstamaa noortele sai ka meie jaoks veidi selge-

maks, mida võiks taolisel üritusel teisiti teha, et külalistel ja ka iseendal huvitavam oleks. Selleks ongi noorte kaasamine ürituse korraldamisse. G4Si eesmärgiks sellistel ohutuspäevadel on eelkõige pöörata tähelepanu sotsiaalsele vastutustundlikkusele, hoolivusele ja märkamisele. Me jagame nõu ja juhime tähelepanu olulistele teemadele, huvi korral pakume lahendusi välja.

Nii nagu Tõstamaa Noortevolikogule, kes üritust korraldas, oli ürituse läbiviimine vabatahtlik ja omaalgatuslik, oli see ka enamiku osaliste jaoks. Teisiti sellist päeva teha ei saaks, sest positiivne meelestatus on tõsiste teemade puhul oluline – vastumeelselt ei saa kutsuda üksteisest hoolima. Turvapäeva rohkearvuline publik on tõestuseks, et ka sellega said noored väga hästi hakkama.

tele hästi est!

Kokkuvõtvalt saab vaid tõdeda, et on väga suur vahe, kas korraldada üritust ise või lasta kellelgi teha.

Ise korraldades panustad rohkem, kutsud osalejaid ja näed vaeva, et nii-öelda kaante vahel oleks sisu. Just seda oli tunda Tõstamaa noorte puhul, kes seisid hea turvalisuspäeva õnnestumise eest. Tunda oli tugevat kogukondlikku kokkuvõtmist, aktiivsus oli kõrge ning ilmaga vedas niisamuti.

Tõstamaa noored on suurepäraseks eeskujuks, kuidas head mõtted saab hea tahtmise korral ise teoks teha, ilma teistele lootma jäädes. Ning tulemuski on parem.

Soovin Tõstamaa noortele ka tulevikuks pealehakkamist ning indu oluliste teemade eest seismisel!

Peep Saaremägi,
G4S Eesti Lääne piirkonna
müügiosakonna juhataja

Uutest projektidest Tõstamaa mõisas ja koolis

Käesolev aasta on Tõstamaa mõisale ja koolile alanud projektitegevuste osas tegusalt.

Kool osaleb möödunud aastast rahvusvahelises COMENIUSE projektis „Healthy body, healthy mind“, mille raames sõidab direktor Toomas Mitt juuni lõpus nelja õpilasega Hildesheimi Saksamaale.

Lõpule on jõudmas aga rahvusvaheline GRUNTVIGI täiskasvanuhariduse projekt „Everybody Can Do It“, mille peamiseks teemaks oli sugu- ja eba- võrdsus.

Projektitegevuste tulemusena töötati välja dekaloo- ning kogumik erinevate harjutustega, mida kasutada võrdõiguslikkuse temaatika õpetamiseks nii üldhariduskoolides kui täiskasvanuõppes.

Ühise töö tulemusena koguti partnerite poolt kokku võrdõiguslikkuse temaatikat puudutav seadusandlus, aga lisaks ka loetelu teemakohaste raamatute ja filmide kohta, mida samuti õppetöös kasutada.

Projekti viimane kohtumine toimus Newcastle's Inglismaal, kus võõrustajaks oli Accentuate Limited UK. Meie poolt esindajaid seekord kokkusaamisel ei käinud. Kohtumisel vaadati üle kahe aasta töö ning viimistleti veel kogumiku materjale, arutleti projekti aruandlusega seonduvat ning tehti plaane edasiseks koostööks.

Kõikide projektimaterjalidega on võimalik tutvuda projekti kodulehel <http://everybodycandoit.eu/>.

projektiks on Kultuuriministeeriumi poolt finantseeritud „Tõstamaa mõisakooli toolid“, mille raames soetatakse mõisasaali 100 uut mõisainterjööri sobivat tooli.

Senini kasutusel olnud toolid ei ole oma välimuselt saali kunagi hästi sobinud ning neid on olnud raske nii paigutada kui teisaldada seoses erinevate üritustega mõisamajas. Uued toolid peaksid mõisa jõudma hiljemalt suve lõpuks.

Juulikuu koolituspäevadel õpitakse traditsioonilist nahatööd ja augustikuus sandaalide valmistamist.

Tõstamaa koolil on sügisest algamas aga uus kahepoolne koostööprojekt „Happy School“ kooliga Trondheimist, Norrast – Charlottenlundi Keskkooliga.

Projektitegevused on suunatud eelkõige õpetajatele ning eesmärgiks uute atraktiivsete õppemeetodite väljatöötamine.

Projektitulemusteni jõudmiseks käiakse külastamas üksteise tunde, kaardistatakse peamised probleemid aine edastamises-omandamises ning viiakse läbi seminare ja töötubasid uute meetodikate arendamiseks-testimiseks.

Projekti periood on kaks aastat ning seda finantseeritakse Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) ja Norra stipendiumiprogrammist.

MTÜ Tõstamaa Kodukant mitu projektitaotlust Kohaliku Omaalgatuse Programmi, millest rahastuse sai projekt „Tõstamaa piirkonna pärand nahatöös“.

Selle projekti eesmärgiks on tutvustada ja õpetada kohalikele käsitöö- ja ajalohuvilistele minevikus laialdaselt praktiseeritud nahatööd. Juulist septembrini viiakse projekti raames läbi kolm kahepäevast nahatöö koolitust.

Juulikuus toimub traditsioonilise nahatöö kursuse, augustis õpitakse meisterdama nahast sandaale ning septembris saab õppida meisterdama helmestikandiga kotti või vööd.

Kursustel osalejate arv on piiratud ning sinna on eelnevalt vaja registreerida võttes kontakti Anu Randmaaga anu@folkart.ee, 5 668 2283 või Liina Kääriga liina@tostamaa.ee, 50 8834.

Koolitus on tasuta (projekti toetus), osalejatel endal tuleb tasuda vaid õppepäevade materjalide eest.

Juulikuu koolituspäevad, traditsiooniline nahatöö, on 17.-18. juulil kell 10.00 – 18.00.

Augustikuu koolituspäevad, sandaalide valmistamine, toimuvad 23.-24. augustil kell 10.00-18.00.

Septembrikuu koolituspäevad antakse teada augustis. Koolitused toimuvad Tõstamaa Käsitöökeskuses.

Lisaks eelpool kirjutatud projektidele ootavad paar projektitaotlust veel vastust, kuid nendest juba edaspidi, kui on olemas positiivsed otsused nende rahastamiseks.

Mõisakooli üheks uueks

Aprillikuus alguses esitas

Liina Käär

Kirjanik-kooliõpetaja Mats Mõtslane 130

Tartus Eesti Maaülikooli Baeri majas (Veski tn. 4) oli kirjanik-kooliõpetaja, koorijuht, ajakirjanik, riigimees, talupidaja, aednik **Mats Mõtslane** - kodanikunimega **Mart Kiiratsi** (1884 - 1956) 130. sünniaastapäeva tähistav väljapanek. Sadakond pilti, artiklid, raamatud andsid ülevaate Mõtslane kirevalt eluteelt.

Nagu veel mäletame ja teame, et Mart Kiirats sündis Tõhelas Kiraste külas Hendreku - Jaani talu põlisperes, ta oli Tartu Õpetajate seminari kasvandik (ta on teatmeteose "Tartu Õpetajate Seminar 1828 - 1928 üks kolmest (M. Kiirats, P. Põld, J. Tork) autorist (ilmus 1929, 528 lk.), Mõtslane töötas koolijuhatajana Kilingi-Nõmmes ja Tori Murru algkoolis, õpetajana Vändra Keskkoolis. Mats oli Maapäeva sekretär 1917 ja edasi I Riigikogu liige, talupidaja Vaimastvere ja Kudina vallas.

Mõtslane alustas kirjutamist seminaris õppimise ajal 1902 Postimehes. Seminaristidel oli keelatud oma nime alla kirjutada. Mart Kiirats

Mats Mõtslane 1911.

sil oli aga juba karjasepõlvest oma naabripoisi pandud - Mats Mõtslane olemas. Näitusel oli uudistada Mõtslane 18 romaani, jutustust, tõlketöid (koos kordustrükkide ja kirjandusloolase Heino Räime kommentaaridega). Tuntuim teos on tema "Kraavitajad" (ilmus 1910, kolm trüki). Oli ka kirjatööde retsensioone. Nii näiteks kirjutas Marta Sillaots muuhulgas: Mõtslane teostes on päevaküsimuste lahendamise kõrval veel midagi, mil ei puudu jäädavam väärtus, nagu tema

toodangu miljö kirjeldustel, peamiselt maa-elu alalt, mida ta põhjalikumalt ja üksikasjalisemalt tunneb kui linna tõusikute elu, kust siiski ka on pärit nii mõnedki unustamatud pil-dikesed, mille huvitavus ei tarvitse kahaneda neisse kät- ketud moraaliõpetuse vana- nedes...

Mõtslane hea sõber ja mõt- tekaaslane oli Tartu kuulus veterinaariaprofessor Julius Tehver (mälestused tema tü- tre Anu Riispere vahendatud). Wiedemanni keeleauhinna laureaat Valve-Liivi Kingis- sepp meenutab, et üliõpilas- päevil Mats Mõtslasest kursu- setööd tehes, käinud ta "Kraa- vitajaid" uurimas Kirjandus- muuseumi eriosakonnas, sest kirjanik oli keelatud, tema tööd raamatukogudest kõr- valdatud! Kingisepalt jagus kiidusõnu Mõtslane kirjatöö- dele. Vändra tuntud kodu- uurija ja raamatute autor Jan- nu Holsting valgustas Mõts- lane elu lõpuperioodi Vänd- ra Keskkoolis õpetajana (ka aianduse õpetajana ning arve- ametniku- ja aednikuna kol- hoosis). Lugeda on etnoloog Ellen Karu mälestusi Vändra Keskkoolist, mil tema mate- maatika õpetajaks oli Mõts- lane - alati rahulik, sõbralik, mustas ülikonnas, kes sageli astus tunnis ühe või teise õpi- lase juurde ja küsis ikka ja kor- duvalt korratabelit.

Mats Mõtslast ei saa unus- tada tema imeliselt peenekoe- lise taluelu kirjeldamise osku- se poolest (nagu põllumajan- duse käsiraamatud). Milliseid vapustavaid rehielamu kir- jeldusi pakub näiteks tema "Külaotsa Hannes" (1929)! See kõik on ilustamata tõde meie maaelu nüüdseks paljus- ki unustatud rajalt. 2014 saab meie rehielamu 1000 aasta- seks! Mõtslane "Mu kodu"

(1927) ilmus kordustrükina veel 1952 Torontos.

Mõtslane tütre tütar Asse Sild Tallinnast täiendas näi- tust USAs elanud Mõtslane vanema poja 1912. aastal sün- dinud Ilmar Kiiratsi (oli advo- kaadibüroo omanik) noorus- mälestuste ja fotodega. Ilmari meenutustest saime teada, et teda hellitanud nende juures elanud isa ema Mari, isa luge- nud talle väga palju raama- tuid, eriti olevat mees Nils Holgerson (Selma Lagerlöf).

Mõtslane tõusis alati hom- mikul kell neli ja kohe alusta- nud kirjutamist. Sae talu kin- kinud naise vanemad pulma- kingiks (1910). Isa kasvatanud talus palju juurvilja ja hiilgeae- gadel oli talus kuni 1000 kana,

Mats Mõtslane lapsed: Mart (1919-1944 hukkus Peipsil Saksa sõjaväes), Erika (sünd. 1923) ja Ilmar (sünd. 1912).

Ilmar Kiirats tütardega, istub Leena (noorem), Mall püsti. Mõlemad tütreid on lõpetanud Michigani ülikooli.

mees juhatas ka kohalikku laulukoori. Mõtslase naisele ei meeldinud maaelu, ta igat- ses linna ja seetõttu müüdi Sae talu 1917 ning pidi linna kolitama. Edasi kirjutab tüt- retütar: Teel Tartusse, kuhu

Mats Mõtslane läks uut elamist vaatama, kohtus ta vana sõbraga, kes soodsalt pakkus müüa talu Naval ja Tartu asemel koliti hoopis Nava- le (Kudina vald), kus põhili- ne olnud karjakasvatus (40 lehma, 200 siga, 500 õuna- puud, mitusada marjapõ- sast, oli sealkandis esimesi tomatikasvatatajaid, sulased tegid talutöö). Õunad-mar- jad müüdi Tartu turul. Talu- elu kiskunud kiiva, sest kolm vihmast suve hävitanud saa- gi, laenukoorem oli seljas. Viimaks jõuti siiski Tartusse elama, kuid 1929 tuli abielu lahutada. Ilmar lõpetanud Tartus gümnaasiumi *cum laude* ja astus Tartu Ülikooli majandust õppima.

Tõhela rahvamaja ja raa- matukogu algatusel on Vai- ke Hang kogunud koduloo- lisi materjale Mats Mõtslase kohta. Meenutused Mõts- lase 100. sünniaastapäevaks tema kodutalu (kadunud rehielamu) õues mälestuski- vi avamiselt (1986). Mäles- tuskivi avamiselt võttis osa ja kõneles Mõtslase tütar Eri- ka Kevend (sündinud 1923). Vaadata oli ka Kiraste küla inimeste ja talude eluolu kajastavaid materjale.

Vaike Hang

Mõisateater toob sajandi- taguse elu ja armastuse

„Tsepeliin“ – Tõstamaa tänavune suvelavastus viib meid ajas täpselt sada aastat tagasi. I maailma- sõja alguspäevil saavad ühes Liivimaa kolka- mõisas juhtumisi kokku kolm sakslast, kaks eestlast ja üks venelane.

Neil kõigil on erinev suhtu- mine just alanud sõjasse, erine- vad püüdlused ja unistused. Ent kaudu kummalisi teid on nende saatuse omavahel ikka- gi tihedasti põimunud.

Ootamatult saabub koju von Dornide perekonna ainus elu- solev poeg Otto (Jörgen Liik või Markus Robam), kes seit- se aastat tsaariarmees ohvitse- rina teeninud.

Äsja alanud sõda arvesse võt- tes on tema kojutulek enam kui veider – välja on kuuluta- tud mobilisatsioon ning kõik ohvitserid peaksid lähinäda- lail sõtta minema.

Oma üllatuseks satub Otto oma isa Gustav von Dorni (Andrus Vaarik) matustele. Need on kummalised matu- sed – sugulasi-sõpru pole kut- sutud, vaid mõisateenijatele ja külarahvale on hoovi peale kaetud peielaud.

Isegi pojale pole ema Agat- he (Kersti Tombak) isa haigu- sest ega surmast midagi tea- da andnud. Mõisaproua jääb nüüdki abikaasa surma asja- ludes kidakeelseks.

Kui teatatakse tsaariarmee moonakoguja Jakob Õunapuu (Markus Luik) saabumisest, komplitseerub olukord veelgi – moonakoguja eest on mõisa hobused, muud pudulajused ja toidutagavara küll targasti metsa peidetud, ent Jakob on siitkandi mees ega varjagi, et näeb vale läbi ning oskab ka kõik kenasti üles leida.

Selgub, et ka Otto peab

end võõraste eest varjama ega kavatse kodukanti pikaks peatuma jääda – ta tuligi vaid selleks, et viia endaga Nuka talutütar Jete (Doris Tislar), tüdruk, keda ta lapsest peale armastanud on.

Kuid Jete on muutunud. Murdnud ennast kolkakülalt ülikooli ning õppinud seal selgeks uuema aja ilmavaa- te, mida võiks parimal juhul nimetada vabameelseks. Ent suur armastus, nagu teada, ei kao kuhugi. Sellest ei saa end nii lihtsalt vabaks murda.

Ja siis saabub mõisa veel üks külaline – end inspiratsiooni otsiva vene luuletajana esitlev Ivan Ivanovitš Ivanov (Jaan Rekkor), keda jälitab tema minevik.

„Kummitused tulevad mine- vikust, ja krabavad sust kinni, kui sa kõige vähem oodata oskad,“ ütleb Ivan Ivanovitš, ning see kehtib mingis mõttes kõikide selle loo tegelaste koha- ta.

Ühel hetkel on suhted nii sõl- mes, et sekkuma peab päris- herra Gustav von Dorn ise. Aga kas ta on elus või surnud, mine võta kinni.

Kriminaalse ülesehitusega humoorikas näidend „Tsepe- liin“ räägib suurtest unistus- test, suurtest tegudest ja suur- test ohverdustest. Ja sellest, et lõppude lõpuks on tähtis ainult sinu kõige lähemate ini- meste heaolu. See on ainus, mille nimel tasub ohvreid tuua.

Näidend põhineb mõnedel I Maailmasõja alguse kohta tea- daolevatel ajaloo fatkidel, kuid selles pole ühtki ajaloolist tege- last ning ka lugu ise on läbinis- ti fantaasiamäng.

Gerda Kordemets,
autor ja lavastaja

ÕPPEPÄEV

RÄIMEWEST

"LIIVI LAHE
RÄIMERAJAL"

17. mail toimus juba järjestuses neljas RäimeWest, mis pakkus suurt huvi paljudele inimestele nii lähemalt kui kaugemalt.

Põllumajandusministri ase-
kantsler arvas isegi, et tulevi-
kus võiks sarnast üritust kor-
raldada paralleelselt ka Harju-
maa pealinnas, kus on samuti
pikk räimepüügi ja rannaka-
landuse ajalugu.

Festivalile tuli kokku kaup-
lejaid ja huvilisi üle kogu Eesti.
Valdavalt oli tegemist mere-
äärsete valdade inimeste-
ga, kellele loomulikult selline

üritus on kõige südamelähe-
dasem. Kokku oli külastajaid
ligemale 2000 inimest.

Ürituse peaesineja oli loo-
mulikult räim. Kuigi tema saa-
bumine oli välja kuulutatud
kella kümneks, olid esime-
sed huvilised tema saabumist
kai ääres ootamas juba ühek-
sa ajal.

Mäletan, et üks vanem här-
rasmees oli isegi veel varem

kohal ja ta ei jõudnudki lõpuks
värsket kalalaadungi saabu-
mist ära oodata ning lahkus
enne kümnet. Näha oli aga, et
tema käik läks siiski asja ette,
sest märkasin tal näpus ühelt
kalakolaga kauplejalt soetatud
õngekomplekti. Paistis, et här-
ra otsustas minna parem ise
omale „värsket“ püüdma.

Värsket kala olemasolu eest
hoolditsesid Manija, Kihnu ja

Peerni kalurid. Lisaks räimele
sai osta ka tuulehaugi ja ahve-
nat. Kalamehed olid üldiselt
rahul, sest müük läks rekordi-
liselt hästi.

Traditsiooniliselt toimus
festival õppepäeva vormis,
kus lisaks värskete kalale ja
peentele kalarooegadele pakuti
ka võimalust võtta osa erine-
vatest loengutest.

Ettekandjaks olid Kes-
konnainspeksioon, Kalan-
duse teabekeskus ja Kes-
konnaamet. Räägiti keelatud
püügist, Läänemere kaladest
ja harrastuspüügist Eestis.
Lisaks toimus Koržetsite õpi-
tuba, kus näiteks võõrliigist
ümarmudilasest maitsvat roo-
ga valmistati.

Peale loengute sai veel
Munalaiu sadamas külasta-
da piirivalve laeva, jäädvus-
tada end stiilselt pildistamis-
nurgas, ratsutada Maria talu
hobustega, vaadata mere-
pääste demo, sõita M-takso-
ga, toimetada käsitöö töötoas,
mängida lastenurgas, vaadata
kinonurgas Jaak Ellingu kokku
pandud räimepüügi teemalist
videofilmi või lihtsalt nautida
lava juures toimuvat kultuuri-
programmi. Ühesõnaga tege-

vust jätkus kõigile ja tagasiside nii külastajate kui kauplejate poolt oli väga positiivne.

Ürituse elluviimist toetasid

SA Keskkonnainvesteeringute Keskus ja Tõstamaa vald.

Alo Tomson
RäimeWesti projektijuht

Pootsi laada traditsioon sai alguse 2001. aastal, kui Reet ja Kalev Rand oma perega tulid mõttele korraldada Pootsis väike laat. Esimene laat peeti siis Sepa talu mändide all ning aasta-aastalt on laat aina kasvanud suuremaks. Sel aastal oli laadal vaatamata heitlikele ilmaoludele väga palju kauplaid ning mõned neist sättisid end laadaplatsile paika juba reede õhtul.

Heameel on tõdeda, et Pootsi laat on kujunenud meie piirkonna rahvale mõnusaks kokkusaamiskohaks ja toredaks kogupeerituseks ning see on alati oodatud sündmus. Kauplemise kõrval pakutakse ka mitmekülgset ja huvitavat kultuuriprogrammi ning palju muud põnevat.

Sel aastal demonstreerisid meie talunikud oma põllutehnikat ja see pakkus põnevust nii suurtele kui väikestele laadalistele. Täname neid selle eest!

Korraldajate nimel tahame tänada ka laadal esinenud isetegevuslasi, Tõstamaa käsitöökeskust, muuseumi, noortekeskust, päästekomandot, Varbla muuseumi, Maria talu, OÜd Harjase, välisepikoda ja kõiki abilisi, kes aitasid kaasa laada korraldamisel ja läbiviimisel.

Ootame kõiki järgmisel aastal samal ajal järjekorras juba 15. ndale Pootsi laadale!

Korraldajate nimel **Anu Peterson**

Meie tiivulised kaaslased

Kui öelda, et Eestis elab 328 liiki linde, tundub see algul uskumatult palju. Liigid jaotuvad omakorda seltsidesse ja sugukondadesse ning kõige arvukamalt on meil esindatud värvuliste selts 128 liigiga. Sinna kuuluvad nii lõokesed, pääsukesed, tihased, rästad, vindid, lehelinnud kui ka varesed, hakid ja harakad.

Viimastest tahakski alustada, sest on ta ju oma must-valge sulestiku, pika saba ja kädistava häälega kindlasti igapähele tuntud. **Reet Rea**

Peoleo

Peoleo on rästasuurune pilus lind, keda tuntakse põhiliselt hääle järgi. Isaslinnu sulekuub on kuld kollane, tiivad ja saba mustad. Välimuselt sobiks see lind troopiliste kirereva sulestikuga lindude maailma. Kõik tema sugulased elutsevadki troopilistel aladel mitmel pool maailmas. Emas- ja noorlinnud on rohekad, alapool hallikasvalge ja tripsuline. Peoleo on väga arg ja peiduline lind, kes jälgib pingsalt lähenejat ning peidab end osavalt lehestikku. Ta tegutseb peamiselt kõrgete puude latvades, kus isegi isaslinnu erk

sulestik hämmastavalt märkamatuks jääb. Peoleo leiab tavaliselt hääletsuse järgi, sest see on kergelt äratuntav ja kaugele kostev. Isaslinnu laul on nukravõitu mitmesilbiline puhtalt flöötiv vile "füo-jüo" ja "füho-fihi-jüüo", kräunuvat "krää-ä" teevad mõlemad sugupooled.

Kuna peoleo tegutseb tavaliselt puuvõrades, laskub ta maha ainult pesamaterjali või toidu hankimiseks. Ta pesitseb vana-

des lehtmetsades, kasesaludes ja ka kuivades männikutes, kuhu saabub hilja – alles maikuus, kui enamik teisi laululinde on juba kohal ja puud juba lehtes.

Tavaliselt jõuavad isaslinnud kohale enne emaslinde. Kuna isaslinnud on arvulises ülekaalus, siis jälitavad nad kiivalt emaslinde ja peavad ägedaid võitlusi. Ainult võitlusägeduses kaotab isaslinn ettevootuse. Ka pesa kaitsmisel käitub ta südilt, mõnikord isegi hulljulgelt. Üldiselt on peoleo riikas ja seltsimatu.

Moodustunud paar hakkab ühiselt pesa ehitama. Isaslinn toimetab materjali kohale ja emaslinn tegeleb pesa punumisega. Pesa on kõrgel puu otsas, maapinnast kuni 16 m kõrgusel

oleva oksaharu küljes rippuv osavalt tehtud punutis. Peoleo pesa on küllaltki raske leida, sest see paikneb lehtpuu või männi võras. Otsekui võrkkiik ripub see hoolikalt punutud ja paksuseinalise sügava pesalohuga poolkera servipidi kinnitatult tühjuse kohal. Pesamaterjalina kasutatakse kuivi rohukõrsi, kasetohtu, sammalt, aga ka nõõri, takku ja paberiribasid. Juuni algul muneb emaslinn 4 läikivat heledat roosat hajusate pruunide tähnidega muna ning haudub neid 15 - 18 päeva. Pojad lahkuvad pesast umbes kahe nädala pärast. Peoleo toiduks on putukad, keda ta püüab tihti õhust nagu kärbsenäpp. Veel on toiduks putukavastsed, ämblikud, limused, suve teisel poolel ka puuviljad ja marjad, nagu kirsid ning ploomid.

Kuigi peoleo lahkub meilt juba augusti teisel poolel, on ta Eestis üsna üldlevinud harilik haudelind. Mitteseltsiva linnuna rändab ta ka kas üksi või paariti. Peoleo on Eestis looduskaitse all.

Piiritaja

Piiritajat peetakse harilikult üksikult üheks pääsukeseliigiks, kuid tegelikult see ta pole. Piiritaja tiivad on palju kitsamad ja pikemad, sirbikujulised ning lennul alati jäigalt välja sirutatud. Samuti on piiritaja peaaegu üleni must, vaid kurgu all on valkjas laik. Ka ei näe me piiritajat kunagi traatidel istumas. Jalgu võib ta kasutada vaid haaramiseks, kuid mitte liikumiseks. Maha kukkunud piiritaja on abitu ega saa õhku tõusta ilma enda kukutamiset, et piisavalt õhku tiibade alla saada. Iseloomulik on veel tema hää: "viirg-viirg...", millest ka tema nimi. Nii emas kui isaslinn on ühesugused.

Piiritaja on täielikult õhueluga kohastunud – toitub, paaritub ja ka magab õhus. Soojadel suveõhtudel tõusevad parved

üles ja jäävad õhku ööbima. Kuumadel päevadel, kui lendavaid putukaid on palju, on linn täis kiljuvaid piiritajaparvi, kuid tihti toituvad nad ka rohkearvuliselt koos pääsukestega tasandikujärvede ja märgalade kohal.

Selle huvitava linnu käitumist võib igaüks vaadelda, sest piiritajaid on Eestis praktiliselt igal pool. Kuigi algselt oli ta metsalind, elab praegu valdav enamuse kõigist nii Euraasias kui ka Aafrikas pesitsevatest piiritajatest inimasulate läheduses.

Piiritaja pesitseb harilikult seltsinguliselt kivikatuste all, hoonete ja müüride ur-

getes, ka puuõõntes ja pesakastides. Pesa ehitavad mõlemad vanemad õhus lendavatest kõrttest, kiududest ja sulgedest, mida seovad oma sõlje abil.

Peale kaheksapäevast ehitustööd muneb emaslinn juunis 2-3 valget muna, mida hauduvad mõlemad vanemad kokku 18-20 päeva. Pärast koorumist on pojad kaua pesas, peaaegu poolteist kuud, ja seda kauem, mida vähem toitu vanemad neile tuua saavad. Piiritaja on täielikult sõltuv lendavate putukate hulgast, keda ta ahmib

lennul oma pärani avatud suhu.

Kuna lind väga osav lendaja on, siis valib ta välja just kiiremad saakloomad: kiilid, kärbsed jt. Kaugele ulatuvatel toitelendudel kogutud saak talletatakse pugus pöidlaküünesuuruste pallikestena. Ta võib kehva ilmaga

alalt lennata toituma sadade kilomeetrite kaugusele. Pojad on kohastunud nälga ületama energiasäästliku käitumisega: nad langevad püsiva toidu puudumisel kuni 10-15 päeva kestvasse tardumusunne, mille vältel võib kehatemperatuur langeda 20 °C-ni ja kasvamine sel ajal lakkab. Pojad ärkavad alles siis, kui vanemad tagasi neid soojendama tulevad. Pärast pesast lahkumist saavad piiritajapojad kohe iseseisvateks.

Piiritaja on tõeline õhuasukas. Pesapaikades sooritavad nad tihti rühmiti "paraadlende", mis toimuvad peadpööritava kiirusega läbilõikava kiljumise "sriir, liir..." saatel, tihti ühinevad kooriga ka katusealustes pesades viibivad liigikaaslased.

Piiritaja lahkub oma kaugesse Lõuna-Aafrika talvekorterisse varakult – augusti teisel poolel. Kevadel jõuab ta Eestisse alles alates mai keskpaigast.

Piiritaja on Eestis looduskaitse all.

TÕSTAMAA SPORTLIKUD SAAVUTUSED

Mälumängusarja võitjad selgunud

▣ Tõstamaa mälumängusari on kujunenud populaarseks kord kuus toimuvaks mõttemänguks, kus möödunud hooajal osales 13 neljaliikmelist võistkonda.

Kuigi võita on meeldiv, arvame pea samaväärseks osalemise. Nagu ütleb üks meie pikaajalistest mängujuhtidest, saavad kõige rohkem kasu tagumistele kohtadele jäänud, sest nemad talletavad kõige rohkem tarkusi. Mõnusa õhkkonna loomisel väärivad tänusõnu mängujuhtideks olnud tuntud mälumänguentusiastid Joel Kukk, Jaan Allik, Raimond Lobjakas, Toomas Mitt ja Tiit Lehtmets. Toimunud 8 mängu kokkuvõttes reastusid võistkonnad:

1. KASTNA: Mare Pärna, Karin Miidu, Kuldar Miidu, Valvo Volgerad
2. NULLIRING: Enn Martson, Heikki Luhamaa, Karin Randmäe, Janek Jaansoo
3. MM: Kalev Martson, Enno Kase, Kirill Teiter, Alo Tomson
4. STEEL: Eerika Leetmaa, Carmen Maantoa, Aare Sutt
5. 1-TEIST: Tiiu Salu, Inger Vahuvee, Andres Laur, Tõnu Salu
- 6.-7. POOTSI: Karoliine Kask, Greete Tomson, Toomas Mitt, Valdur Palits
- 6.-7. METSKOND: Aive Leinpuu, Susanna Kuusik, Alar Kuusik, Roland Kuusik
8. OKAS: Õne Salk, Marge Päästel, Pille Sisask, Ville Vulkan, Marek Salk, Leo Salk, Indrek Meras
9. OPTIMISTID: Moonika Adler, Katrin Tõnisson, Teele Tõnisson, Ene Lehtsalu, Aita Lind
10. TEHNO: Janek tuulmees, Alvar Nurm, Karmo Kuura, Madis Martson, Tanel Tuulmees
11. NUBLU: Agnes Janson, Jaak Tork, Mait Janson, Rainer Sutt
12. AURA: Ly-Andra Pärnaste, Gert Kandelin, Kristjan Kase, Kaarel Kase
13. KESKKOOL: Laura Jõe, Helevi Jurjev, Loret Miidu

Tõstamaalastel spordivaim veel elus

▣ Valdade esindused, kus spordivaim veel elus, osalevad Pärnumaa suvemängudel.

Väljas oli ka Tõstamaa esindus ja saavutas väiksemate valdade grupis Tori ja Tahkuranna järel 3. koha. Samas tundub, et meilgi pole spordivaim kuigi jätkusuutlik, sest neljakümnest väljasolnust olid vaid 8 õpilased. Osalemine on vaba- tahtlik ja sõltub vaimsusest. Tundub, et oleme jõudnud seisu, kus õpilased on valmis palju enamaks kui õpetajad. Seda enam väärivad tunnustust kõik osalenud.

Üldarvestuses saavutas II koha Tõstamaa sulgpallivõistkond Liane Lind, Janely Adler, Marek Lind ja Rando Rand. Liane Lind saavutas esikoha naisüksikmängus, teise koha koos Rando Rannaga segapaarismängus.

III koha saavutas Tõstamaa köieveomeeskond Maido Kaja, Valvo Volgerad, Andres Sahtel, Ervet Sahtel, Hardo Vahemäe ja Toomas Rõhu

4. koha saavutasid juhtkonnavõistluses Janek Jaansoo, noortevolikogu liige Kertu Lille ja Toomas Rõhu.

7. koha kergejõustikus saavutasid Kertu Lille, Hanna-Mary Alpeus, Silva Maruse, Karen Adler (I koht A-vkl odavise) Agnes Janson (II koht A-vkl. odavise), Janely Adler, Indrek Teki

7. koha orienteerumises saavutasid Rafael Gordon, Ilmi Nael, Kalle Laasme, Saima Rand ja Heino Peterson

7. koha disc-golfis saavutasid Agnes Janson, Janek Jaansoo, Ago Adler, Urmas Ennok ja Toomas Rõhu

7. koha naiste võrkpallis saavutasid Karen Adler, Lagle Adler, Laura Pärna ja Monika Adler

7. koha petankis saavutasid Helina Volgerad, Valvo Volgerad ja Toomas Rõhu

9. koht jahilaskmine Airek Kolju, Alar kuusik, Kaur kuusik

10. koht jooksukross Kertu Lille, Grete Koidu, Saima Rand, Erik Naissaar, Indrek Teki

11. koht võrkpall mehed Ago Adler, Aro Kütt, Janek Jaansoo, Urmas Ennok

Tänusõnad kõigile, sest Tõstamaa spordivaimu kandsid kõik osalenud!

Tõstamaa Spordiklubi

IV Kastna külapäev –

RAHVAMAJA ERI

toimub 26. juulil

Ajalootund, näitused,
parima külakoogi valimine,
õnneloos, lastenurk.

Tantsuõhtu koos
ansambliga OKITOKI

Jõuluvana Korstna talu uudised

8. juunil avati pidulikult Jõuluvana Korstna talu torn, kus saab tutvuda Sindi avatud noortekeskuse õpilaste käsitöö ja kunsti näitusega. Juhen-
dajad Viljar Viik, Eve Reinvali, Tiina Tõnismäe.

Jõuluvana Korstna talu on avatud 21. ja 22. juunil kell 11 - 19, alates 25. juunist kuni 31. augustini iga päev kell 11 - 19, teistel kuupäevadel ja kellaaegadel ettetellimisel.

Kohal on Jõulumemm, kes tutvustab talu ja Jõulupere lemmikloomi – kassid, jän-
sed, kitsed, lambad, ponid, hobused, kanad, pardid.

Avatud on Jõulumemme kohvik, kus saad nii pannkooki kui muud maitstvat. Poni, ratsutamise ja vankrisõidu soovitage ette tellida.

20. juulil suvine perepäev kell 12 - 16, Jõuluvana on kindlasti ka ise kodus!!!

Info tel: 523 6066, 447 4548
või e-mail: info@maria.ee

MTÜ Liivi Lahe Kalanduskogu üldkoosolek toimub 26. juunil 2014 kell 10 Maavalitsuse suures saalis Akadeemia 2 Pärnus

Päevakorras:

1. Programiperioodi 2014–2020 rannakalurite toetusvõimalused
2. MSC-sertifikaat – mis see on ja rannakalurite võimalused
3. Revisjonikomisjoni ettekanne
4. 2013. aasta MTÜ Liivi Lahe Kalanduskogu aastaaruande kinnitamine
5. Muud küsimused

Päevakorras olevate dokumentidega on võimalik tutvuda 5 päeva enne koosolekut MTÜ Liivi Lahe Kalanduskogu büroos Liiva 2c/37 ja kodulehel PDF-kujul.

PALUME AKTIIVSET OSAVÕTTU!

Lisainfo: Esta Tamm, 514 9259, info@kalanduskogu.ee

Tõstamaa Maarja kirik on teeliste kirikuna avatud
juunis, juulis, augustis laupäeviti ja
Unustatud Möisate päevadel
12., 13., 25., 26. juulil ja 9. augustil kell 11.00 – 17.00

Kirik võtab vastu heakorrastatud varjuka kirikuaia, kutsub mõtisklema rahustavate jahedate võlvide all.
Kirikus on stendidel kajastusi kiriku ajaloost.
Kohtumiseni teeliste kirikus!
Avatud annetuste kast ja külalisteraamat

Tõhela külaselts kutsub kõiki **XVI KODUKOHAPÄEVALE** laupäeval, 28. juunil 2014 Tõhela laululavale

kell 11.00 KODUKOHAPÄEVA avamine
üllatusega

Küüditatute mälestuskivi
avamine

Esineb folklooriansambel
Vokiratas

kell 13.00 SURNUAIAPÜHA Tõhela
kalmistul. Teenib preester
Agaton Paalberg

kell 14.30 Märjamaa rahvatantsijate ja
lauljate kontsert

kell 16.00 esinevad Tõstamaa valla
noortebändid ja Tõhela Trio

kell 18.00 LOTERII

kell 21.00 TANTSUÕHTU koos
Kalev Kaldeniga

Päeva jooksul toimuvad erinevad sportmängud:
rahvastepall, jalgpall, köievedu jm.

KOHAPÄEVAL TOITLUSTAMINE

Ootame annetusi loteriiks Tõhela rahvamajja, loteriipiletid müügil Tõhela raamatukogus hinnaga 2.50
Info telefonil: 449 6523, 507 6571 Birgit Pere

19.juulil algus kell 9.00

Päeva juhib
Andreas Rahuvarm

MIHKLI
LAAT

Mihkli külas
Koonga vallas
Pärnumaal

Kultuuriprogramm,
RAMMUMEEES 2014

SIMMAN 20.00

ansambel APELSIN Simmani
pilet 4€
ühemeheband kuni 10.aastani TASUTA^o
Andreas Rahuvarm

^oAlaalistel simmanil viibimine lubatud ainult koos lapsevanemaga või vastutava täiskasvanuga.
laata toetab KOONGA VALLAVALITSUS

info: 5663 8246 523 2756 5803 9542
www.mihklilaat.onepagefree.com

KALMISTUPÜHAD

22. juunil kell 13 SELISTE ÕIGEUSU
KALMISTUL, millele eelneb kell 10 kirikus
liturgia, teenib preester Agaton Paalberg

22. juunil kell 14 TÕSTAMAA LUTERI
KALMISTUL, teenib õp Tiina Janno

kell 14 POOTSI-KÕPU
ÕIGEUSU KALMISTUL, teenib preester
Agaton Paalberg

28. juunil kell 13 TÕHELA ÕIGEUSU
KALMISTUL, teenib preester Agaton
Paalberg

26. juulil kell 13 KASTNA ÕIGEUSU
KALMISTUL, teenib preester Agaton
Paalberg

kell 14 TÕSTAMAA ÕIGEUSU
KALMISTUL, teenib preester Agaton
Paalberg

JAANITULED

TÕSTAMAA VALLAS

21. juunil kell 21 TÕHELA LAULULAVAL
koos diskor Martiniga

22. juunil kell 21 MERELAIU PUHKEKÜLAS
koos meremõnude ja muusikaga

kell 21 KAVARU PAADISADAMAS
koos Andresega

kell 21 MANIJA SAAREKESKUSE
juures

23. juunil kell 21 TÕSTAMAA LAULULAVAL
koos Andres @ Heigo Hirvelaga
Koongast ning uhiuue bändiga
HARK Tõstamaalt.
Ole valmis jaanimängudeks.
Kohal Koonga välipuhvet söögi-
ja joogipoolisega

23. juunil kell 22 KASTNA PUHKEKÜLAS

"...AASTAS KORD SEE ÕHTU ETTE TULEB..."

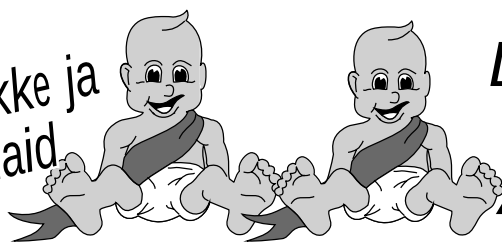

Puurkaevude ja maasoojus puuraukude
projekteerimine, puurimine,
remont ja likvideerimine.

Vee- ja kanalisatsioonitorustiku
rajamine, reovee mahutite,
septikute ning süvaveepumpade
müük ja paigaldus.

Tel: 5569 4310 info@puurvesi.ee
Taavi Hanson www.puurvesi.ee

Õnnitleme
uusi vallakodanikke ja
nende vanemaid

L i i s a M a r i a O t s · 17.04.2014

E l e r i i n R a a v i k · 15.05.2014

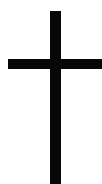
A n d r i S e p p a m a · 27.05.2014

Maikuu juubilarid

VIKTOR ROOS 91
SINAIDA MIKK 86
JUTA RÄHN 85
VALENTINA HEINMAA 82
LEIDA VERTE 79
HELLA ORM 78
AIME MARTSON 77
HIIE KUUSK 76
MAIE ERIKSON 75
OLEG REIMAND 74
ENE EENSALU 73
MARIA PAALBERG 72
ARNE TAMM 71
PEET TÖLP 70
ENDEL ORGMA 70
MATTI RÄBUS 70
MALLE TUULMEES 65
TIIA TÕNISSOO 65

Juunikuu juubilarid

ELVIINE PÕLTSAM 89
ARNO TOHV 88
VILMA MÄNNIKU 87
HELJU VELIKOK 87
ANNA PULL 86
HELMİ RAHUMÄE 84
MEINARD TSILK 84
MEERI TILK 82
HELJU SAAR 81
HEINO SIRELI 81
ELFI VOOL 80
HELMİ ODES 79
ANTS JAANSO 78
MART SALU 78
VAABO SEGER 77
HILLAR PIHEL GAS 75
MATI TAMMISTO 75
LEENA PÕLD 75
HEINO NÕMME 71
MATI LEHOLA 71
HILJA PIHEL GAS 65

VASSILI JÜRGENS

23.06.1945 – 24.04.2014

EIMAR RAND

23.08.1932 – 05.06.2014

**Seli-Tõstamaa Püha Vassilius Suure
kiriku pühitsemise 150. aastapäev**

12. juulil kell 10 PIISKOPLIK LITURGIA

Pärnu- ja Saare piiskopkonna
pühitsetud piiskop Aleksander ja

kell 13 PIDULIK KONTsert-AKTUS